

Hivern 2021

Esportistes santboianes

Organitzadors:

AJUNTAMENT DE
SANT BOI DE LLOBREGAT

REACTIVEM
SANT BOI

Col·laboradors:

Diputació
Barcelona

Generalitat de Catalunya
Institut Català
de les Dones

Presentació

Sant Boi de Llobregat és una ciutat feminista amb una llarga trajectòria en la lluita per la igualtat de gènere.

Aquesta publicació és una demostració més de la feina de visibilitzar les discriminacions i desigualtats que patim les dones pel sol fet de ser-ho i de la lluita per la igualtat.

En aquest sentit, el món de l'esport no n'és una excepció. Trobareu un petit recorregut per la història de l'esport amb protagonistes santboianes, que han practicat o practiquen diferents disciplines esportives amb el denominador comú d'haver de fer-se un lloc només pel fet de ser dones.

Volem recordar totes les nostres predecessores i referents que ens han obert camí i que ens recorden que queda feina per fer, que la igualtat entre dones i homes segueix éssent una assignatura pendent però en els àmbits masculinitzats, encara més, i l'esport és un àmbit que sobretot, té rostre masculí, ha estat als nens als que se'ls ha animat per practicar-lo, els clubs masculins disposen de més diners que els femenins, els mitjans de comunicació acostumen a donar les notícies dels esportistes, els esportistes professionals cobren molt més que les esportistes (...).

És important que augmentem el conjunt d'accions per millorar la qualitat de la participació de les dones en la pràctica de l'esport en totes les seves vessants: educativa, formativa, competitiva i recreativa.

Cal que lluitem contra la invisibilització de les carreres esportives de les esportistes i els silencis dels mitjans de comunicació. Donar protagonisme i visibilitat a les dones en la pràctica d'esports tradicionalment vinculats al gènere masculí per potenciar-ne la igualtat d'oportunitats, facilitar i apropar els valors i les avantatges que la pràctica esportiva comporta a les dones; la cooperació, el companyonia, l'amistat, l'autosuperació, la inclusió, etc. Cal que, en la promoció de l'esport femení, ens hi impliquem totes i tots.

Bona lectura.

Sensi Domínguez Recio

*Regidora d'igualtat de gènere, feminisme i reforma horària,
diversitat funcional i ocupació*

Antonieta Vendrell Ribes

MUNTANYISME I ESPELEOLOGIA

La santboiana i muntanyenca Antonieta Vendrell va néixer l'any 1947 al si d'una família pagesa. Va realitzar estudis de Filologia Catalana i durant més de dues dècades ha treballat com a professora i assessora de la llengua al Servei Local de Català. Vinculada a la Unió Excursionista de Catalunya (UEC) i posteriorment al Centre Excursionista de Sant Boi (CESBoi), del qual és la presidenta des del 2018, considera el muntanyisme un estil de vida i no només un esport. Ha recollit tota la història de l'excursionisme santboià en un llibre de vivències, 50 anys d'excursionisme a Sant Boi. 1955-2005, publicat l'any 2011.

Els seus inicis a la Unió Excursionista de Catalunya (UEC) van ser de la mà de la seva tieta materna, la M. Rosa Ribes, una de les primeres dones universitàries santboianes: “De petita, la meva tieta em portava amb la gent de la UEC de Sant Boi. Després es va muntar el Cau Balmesià a Can Jordana per als més joves: hi organitzàvem excursions, partides de ping-pong, fèiem una revista... Molts dels santboians de l'època van passar per allà. Va ser una etapa fantàstica, de formació. De més grans, bona part de la colla vam passar a la UEC i alguns, més tard encara, a l'Agrupament Escolta i Guia Sant Ramon Nonat”, ens explica l'Antonieta.

Vam ser pioneres com a esportistes federades.

L'Antonieta va viure una època de creixement de la UEC. “Al principi només eren excursions, però més tard vam començar amb l'espeleologia i l'escalada. En altres esports no es comptava amb les dones, però allà érem unes deu. En aquella època, la dificultat més important per fer alta muntanya era el transport. Per anar al Pedraforca calien, com a mínim, tres dies. Per anar al Pirineu, més val que no ho expliqui. Vam ser pioneres com a esportistes federades i privilegiades perquè teníem unes famílies que no posaven impediments al fet de passar caps de setmana fora de casa: és veritat que no passava a totes les cases. Fèiem campaments comarcals, regionals i fins i tot estatals. També hi havia sortides anuals com la de la romeria a Montserrat o la del Pedraforca. Recordo els aplecs de la Creu de Can Cartró, de Sant Ramon i de Matagalls, en els quals coincidíem amb altres entitats santboianes com Els Amics de la Sardana”, ens comenta l'Antonieta.

L'Antonieta té un gran record d'aquells anys i, tot i que ella no ha sentit discriminació en l'esport pel fet de ser dona, comenta que hi havia activitats de les quals només s'encarregaven elles: preparar els banderins per als aplecs, els ramells de flors per als concursos, etc.

Igualment, ens relata com existia una diferenciació molt clara entre nois i noies en relació amb la vestimenta oficial durant les sortides com a escolta. Les noies estaven obligades a portar faldilla durant tot l'any, també a l'hivern, mentre que els nois podien portar pantalons llargs en les èpoques més fredes. Tot i així, ens comenta que en aquell moment no ho va viure com un fet discriminatori, ja que estaven acostumades a portar sempre faldilla.

Les desigualtats entre homes i dones encara són evidents, especialment al món esportiu

“Als esports de muntanya sempre hem tingut referents femenins, com la Montserrat Obac, ens els meus inicis, o d'altres d'actuals, com l'Helena Alemán i l'Esther Sabadell. Precisament, l'Esther Sabadell ho deia en una xerrada i jo ho comparteixo: les dones a vegades ens sentim menys capaces del que realment som i del que ens volen fer veure”.

Ens comenta que les desigualtats entre homes i dones encara són evidents, especialment al món esportiu. Tot i que ella no és conscient d'haver patit discriminació durant la seva pràctica esportiva pel fet de ser dona, sí que ha vist com altres companyes eren víctimes d'aquestes desigualtats.

“He tingut la sort de tenir una família avançada en aquest sentit. La meva mare treballava a La Boqueria, la meva àvia havia estat mestra i la seva besàvia sastressa. De petita per a mi no era estrany veure el meu pare o el meu avi netejar, tot i que he de dir que a casa sempre hem tingut ajuda externa. A casa meva, les dones sempre havien portat els comptes, eren elles les qui anaven al banc. Amb les meves filles, que no es porten ni dos anys, a les nits li deia al meu home: ‘la gran per a tu i la petita per a mi’; cadascú n'havia d'atendre una. Hem intentat conciliar la vida laboral amb la personal, almenys un dels àpats del dia el fèiem tots junts, una regla d'or per a nosaltres”, ens explica l'Antonieta. ■

L'Antonieta Vendrell uns moments abans d'iniciar el descens a un avenc la primavera del 1968 (Foto Frances Molina, fons Martínez-Vendrell)

Celes Verges Vidal

NATACIÓ

La Celes, nascuda a Igualada l'any 1943, va arribar a Sant Boi el 1975, on va viure més de vint-i-cinc anys. Sempre vinculada al món de la natació, va ser la fundadora del Club Natació Ateneu Santboià, el qual posteriorment va passar a ser el Club de Natació Sant Boi.

"Vaig néixer amb un quilo i mig i sempre estava malalta; el metge va animar els meus pares que fes natació. Amb tres anys vaig aprendre a nedar al Club de Natació Delfines d'Igualada, i amb set anys ja participava en competicions mixtes, ja que no hi havia suficients nenes per fer una categoria femenina. A les categories superiors en edat ja hi havia més noies. Recordo que les nedadores del Club Natació Manresa i del Club Natació Sabadell eren referents per a nosaltres, nedar amb elles era un repte. Al club érem una família, hi havia poques noies i jo era l'única que competia però em sentia com una més. Amb l'arribada de la menstruació m'adono de les primeres dificultats que comporta ser una dona: si tenia competició això era un problema. La meva mare li va comentar al metge que competia i ell em va aconseguir a Andorra els primers tampons", ens explica la Celes rient.

La Celes va aconseguir rècords a escala catalana i va estar competint als campionats de Catalunya fins als disset anys, quan decideix marxar amb una amiga a treballar a Suècia. "Els meus pares eren molt oberts, sempre ens van donar vot i veu. Els dos treballaven i era el meu pare qui estava més temps amb nosaltres. Potser el que havien viscut els havia fet veure la vida d'una altra manera. Es van conèixer en un camp de concentració a França; quan van tornar a Espanya amb la idea de casar-se van empresonar el meu pare. La meva mare va tenir el meu germà el 1941, sense haver-se casat, i, encara que la seva família no la va deixar sola, no estava ben vist; els meus avis eren molt religiosos", explica emocionada la Celes.

Va viure tres anys a Suècia, on va treballar de cambrera a un restaurant i més tard tenint cura dels dos fills d'una dona separada. "Els primers sis mesos van ser durs, però de seguida vaig aprendre l'idioma i em vaig avenir amb la gent; em van tractar molt bé. La diferència cultural era abismal, estaven molt preparats, homes i dones. Les dones entraven i sortien i es relacionaven amb tothom com els homes: aquí no era així. Allà no vaig estudiar però vaig aprendre moltíssimes coses", ens relata la Celes.

Va tornar a Igualada amb vint anys i amb moltes ganes de formar-se. La seva il·lusió era estudiar periodisme, però ni els estalvis que va portar de Suècia ni la situació econòmica de la seva família ho van permetre. "Vaig començar a treballar a una emissora de locutora. Volia entrar a un diari d'Igualada però llavors vaig conèixer el qui ara és el meu marit. Em vaig casar amb vint-i-dos anys i vam anar a viure a Barcelona i més tard a Ripolllet, on vaig treballar uns anys en una botiga", ens explica.

L'any 1975 va traslladar-se a viure a Sant Boi, on va començar la seva experiència en el món esportiu. Interessada en la natació, es va treure la titulació de monitora a la Federació Catalana i Espanyola, i també la d'ajudant d'entrenadora de natació. Això li va permetre treballar, en els seus inicis, de monitora als cursets de natació que es feien als

estius. Anys després va començar a gestionar la piscina de l'escola Joan Bardina. "Van ser uns anys de molta il·lusió, feina i formació. Fèiem els cursets per a l'alumnat del col·legi, però també venien d'altres escoles de Sant Boi, així com persones adultes. D'aquesta manera vam acabar fundant el Club de Natació Ateneu Santboià", ens explica la Celes.

La Celes és una dona molt activa, decidida i emprenedora. Després de més de vint-i-cinc anys a Sant Boi va marxar a Santa Coloma de Queralt, on va muntar un gimnàs, aprofitant també la seva formació com a monitora d'aeròbic. Ha estat activa laboralment fins als seixanta-nou anys fent classes de manteniment per a gent gran.

Sempre he sentit que havia de demostrar més pel fet de ser dona

"Quan tenia uns deu anys, en una reunió del Club, van dir alguna cosa que no em va semblar bé, vaig aixecar la mà i un soci em va dir: 'tu juga, que la canalla no teniu ni veu ni vot'. El meu pare li va dir, 'escolta, ella és sòcia com tu i nedadora com el teu fill, i el teu fill ha estat parlant; si ella té alguna cosa a dir, té tot el dret a fer-ho'. Això tota la vida m'ha acompanyat i segurament ha fet que jo no em sentís mai ni més ni menys que ningú, i amb molta força per dir i fer la meva", ens explica la Celes.

"Mai m'he sentit discriminada per ser dona i he tingut la sort que el meu home sempre m'ha fet molt costat en tots els projectes que he volgut fer. Però soc conscient que això no és l'habitual: encara avui en dia les dones cobren menys que els homes per fer les mateixes feines, i em sembla increïble i molt injust. Tenir una feina per a les dones significa independència però també més feina, ja que tota l'organització i la logística de la família normalment l'assumim nosaltres. Evidentment soc feminista, no ens han deixat més opcions. No he patit discriminació però sempre he sentit que havia de demostrar més pel fet de ser dona", afirma la Celes. ■

Campionats comarcals del 1953 (Fons Celes Verges)

Ariadna i Helena Cabezas Martí

TENNIS

A la família de l'Ariadna i l'Helena sempre hi ha hagut interès per l'esport; la seva àvia esquiava, la seva mare havia jugat a l'equip de beisbol de Sant Boi i el seu pare, a més de jugar al beisbol, també jugava a tennis. Totes dues recorden els inicis de la pràctica del tennis com una etapa molt dura: "Recordo que quan vaig començar a aprendre a jugar no m'agradava gaire, sentia que era molt difícil fer-ho bé, fins i tot vaig pensar a deixar-ho; però vaig tenir l'oportunitat de veure jugadors professionals al torneig International Tournament Female (ITF) i vaig imaginar-me jugant com elles. Des d'aquell moment vaig començar a dedicar-li més temps, al tennis", ens explica l'Ariadna. "Ara és quan m'adono de tot el que m'ha proporcionat el tennis, i viure el que estic vivint és la recompensa als dotze anys d'esforços", reflexiona l'Helena.

Ells són els que tenen el major reconeixement, malgrat que les noies tinguin els mateixos o fins i tot millors resultats

Uns anys després de començar a practicar tennis i competir en l'àmbit comarcal van decidir anar un pas més enllà i començar a entrenar a l'Acadèmia Sánchez-Casals del Prat de Llobregat. Allà han entrenat i competit internacionalment fins que va arribar el moment d'anar a la universitat. "A l'acadèmia tot era molt més professional, entrenava gairebé cada dia i jugava molts torneigs. Vaig fer molts amics i amigues amb les mateixes aspiracions que encara conservo", relata l'Ariadna.

"Tinc uns grans records dels campus d'estiu, era el millor de l'any. Fèiem quatre hores de tennis i dues hores d'entrenament físic; agafàvem una forma increïble. Allà també hem après anglès, hi havia molts nois i noies internacionals, així que no hem necessitat mai anar a una acadèmia d'idiomes", ens explica l'Helena.

El cos de la dona s'utilitza com a excusa perquè augmenti l'audiència, s'utilitza el seu cos com a decoració o reclam.

Decidir estudiar una carrera als Estats Units no és una idea que sorgeix d'un dia per un altre, sinó que és fruit d'una planificació i d'un esforç personal i familiar per aconseguir aquest objectiu i que comporta una preparació específica i paral·lela als estudis de secundària i batxillerat. "Tant jo com la meva germana hem hagut d'enviar totes les notes i informes de l'institut, superar les proves anomenades SAC, que comprenen gramàtica, comprensió lectora i matemàtiques, i obtenir el TOEFL per poder accedir a una universitat americana. La valoració del teu nivell com a jugadora es fa mitjançant un vídeo entrenant i jugant, i el rànquing nacional que has obtingut jugant el major nombre de torneigs possible. En funció dels resultats globals pots o no entrar a la universitat", ens explica l'Ariadna.

"Per mi els primers sis mesos de l'any 2018 i els últims no tenen res a veure. Vaig començar l'any preparant-me pel meu compte les proves del SAC i TOEFL mentre al matí anava a l'institut i a la tarda entrenava unes tres hores, sempre prioritant els estudis, perquè havia de fer la selectivitat. A vegades tenia la sensació que no feia plenament tot el que estava fent. He necessitat molta força mental i el recolzament del meu pare, la meva mare i la meva germana per continuar endavant. Els últims sis mesos de l'any han estat de menys pressió i de molta satisfacció pel fet d'haver aconseguit poder estudiar mentre continuo jugant a tennis a un alt nivell. L'Ariadna fa cinc anys que és als Estats Units, així que m'ha ajudat a fer la maleta metafòricament i literalment; m'ho ha explicat tot, el bo i el dolent", ens explica l'Helena.

"El primer trimestre als Estats Units ha estat dur, pel procés d'adaptació, però estic molt contenta, m'agrada molt el meu programa acadèmic i tenim un seguiment individual per part d'un tutor. En l'àmbit esportiu formo part de l'equip de tennis de la universitat, en el qual participem set noies i vint nois; és un gran equip. Als Estats Units és un orgull per a les universitats tenir esports; aquí, l'esport és una extraescolar i combinar universitat i esport és impensable", continua l'Helena.

L'Ariadna i l'Helena entrenant al Club de Tennis Sant Boi, estiu del 2012

Les germanes Ariadna i Helena Cabezas, santboianes nascudes als anys 1995 i 2000 respectivament, van començar la seva pràctica del tennis des de petites al tennis Club de Sant Boi, esport que les ha portat a cursar els seus estudis universitaris als Estats Units. L'Ariadna, graduada en Psicologia per la Universitat de Lousina, és l'assistant coach de l'equip femení de tennis de la Universitat de Tenesse. L'Helena estudia el grau de Comunicació a la Universitat de Tenesse i forma part de l'equip femení de tennis.

"Ha estat una experiència increïble que no canviaria per res del món. N'he après moltíssim, no solament en l'àmbit del tennis, sinó també de l'anglès, dels estudis i de les responsabilitats. Competir per a la universitat i formar part d'un equip ha canviat molts aspectes de la meua vida. Vaig començar estudiant Ciències Biomèdiques i vaig acabar estudiant Psicologia en descobrir la importància de la part mental en aquest esport. La psicologia aplicada al tennis m'ha ensenyat a saber relacionar-me amb la meua entrenadora i les companyes de l'equip, a saber cuidar-me i a dur una vida saludable (alimentació, importància de dormir i descansar, tractar lesions...) i la importància de tenir una actitud positiva davant dels bons i no tan bons moments", explica l'Ariadna.

Per continuar cap a la igualtat hem d'ajudar-nos entre tots i totes incloent-hi els nois i homes, hem de canviar el món junts

El tennis és un esport masculinitzat; tant l'Helena com l'Ariadna han hagut de superar les barreres que limiten la igualtat d'oportunitats de les dones en aquest esport, així com afrontar comportaments masclistes tant de companys com d'entrenadors. "Recordo un entrenador que em deia 'la més guapa de l'acadèmia' i jo pensava, 'mira he vingut perquè em tiris boles, al noi de darrere meu li diràs que és molt guapo?'. L'altre dia, durant un exercici, vaig dir una paraula i l'entrenador em va dir que una noia no podia dir aquestes paraules a pista", relata l'Helena.

En el cas de l'Ariadna, "com a experiència pròpia, les dues universitats en les quals vaig jugar no tenien equip masculí. Per tant, els resultats que vam fer en nacionals i altres torneigs van ser reconeguts com havia de ser. Però conec altres noies que estudien i juguen en universitats on sí que hi ha equip masculí i ells són els que tenen el major reconeixement, malgrat que les noies tinguin els mateixos o fins i tot millors resultats. Encara no es reconeixen al mateix nivell els èxits de les esportistes que dels esportistes. A més a més, en el món de

l'esport, el cos de la dona s'utilitza com a excusa perquè augmenti l'audiència, s'utilitza el seu cos com a decoració o reclam, com per exemple, les noies que donen premi a la fórmula 1 o al ciclisme. Les dones han hagut d'aconseguir victòries i medalles per començar a ser reconegudes a través dels mitjans de comunicació".

"Segurament tenim tan present aquestes coses perquè a casa meua hi ha hagut sempre coresponsabilitat, la meua mare sempre ha defensat el feminisme i el meu pare forma part de l'associació d'homes igualitaris. Des de petites ens han ensenyat el respecte, quin són els nostres drets. Les dones hem aconseguit moltes coses però no han caigut del cel; per continuar cap a la igualtat hem d'ajudar-nos entre tots i totes incloent-hi els nois i homes, hem de canviar el món junts", comenten l'Ariadna i l'Helena.

L'Ariadna i l'Helena al Club de Tennis Sant Boi, 2012

Dolors Estragués Sirvent

SENDERISME

La Dolors va arribar a Sant Boi amb nou anys, a l'octubre del 1939, quan van traslladar el seu pare com a cap de l'estació de ferrocarrils de Sant Boi. Integrant de la Unió Excursionista Catalana (UEC) des dels seus inicis, ha estat vinculada a la muntanya tota la vida. Filla de pares liberals, va fer estudis universitaris i va obtenir el títol de practicant i de podòloga, professions a les quals s'ha dedicat durant els més de vint anys de trajectòria laboral.

Interessada en el senderisme i la natura, va ser integrant de la Unió Excursionista Catalana (UEC) des de la seva creació l'any 1955. “A la festa d'inauguració, la majoria de les persones que van participar eren homes, les dones no hi eren presents pràcticament”, recorda la Dolors. “Va ser una experiència important a la meua vida”, ens mostra amb orgull el seu carnet de sòcia.

“Les noies depenien dels pares per poder anar a la UEC i quan es casaven ho deixaven, a excepció d'aquelles que tenien marits que també formaven part de l'associació. Els meus pares eren un cas a part, eren molt liberals; ens deixaven molta llibertat sempre que sabessin on érem i que tornéssim a l'hora que havíem dit. Teníem aquesta sort, teníem els pares a favor nostre”, ens explica.

“Els divendres a la nit anava a Cal Pirret, on ens reuníem amb la colla de la UEC i decidíem quines sortides fariem i quan. Les travesses duraven com a mínim dos o tres dies: no hi havia els mitjans d'ara i una nit segur ens hi quedàvem. Cadascú portava els seus queviures i dormíem en pellisses, nois i noies junts”, diu la Dolors.

Les noies depenien dels pares per poder anar a la UEC

Recorda els aplecs a Sant Ramon, a la Creu de Can Cartó i les sortides a Núria a esquiar. “Llavors no teníem roba especialitzada com ara, i no era tan freqüent tenir pantalons. Jo tenia faldilles pantaló, que m'eren molt còmodes per anar en bicicleta a portar les injeccions per Sant Boi. Quan anava a esquiar portava uns pantalons apelfats, la faldilla pantaló a sobre, dos jerses i una bufanda que escalfava molt. Anys més tard ja teníem sacs de dormir i anoracs, xiruques i d'altres complements”, ens explica la Dolors.

La Dolors va formar part de la UEC durant més de quinze anys. Des de l'inici s'hi va comprometre i va aconseguir el primer local propi, cessió de la família Garrigosa, coneguts d'ella. Durant molts anys va ser la vocal de la biblioteca de l'associació. “Des de la UEC central mai s'havia posat cap inconvenient que una dona tingués aquest càrrec, així que ningú esperava una negativa quan vam proposar la Rosa Querol com a tesorera de la nova Junta l'any 1960. Segurament que una dona portés el tema dels llibres els semblava bé, però portar els comptes era cosa d'homes, per ells. Però vam trobar una solució: la tesorera signaria com R. Querol sense concretar el nom. Anys després la Neus Lalueza, també tesorera de la UEC, signava com a Juan Lalueza, així ho vam resoldre”, ens explica la Dolors.

La Dolors ha estat una dona molta activa i independent, amant dels viatges. Va anar a Galícia, Holanda, Bèlgica i Alemanya amb un altre grup de noies que treballaven a la Pirelli.

En aquells anys per poder tenir el passaport o el carnet de conduir, o bé per treure't el batxillerat, necessitaves el permís patern o del marit i tenir el carnet del Servei Social. “El Servei Social tenia una durada de sis mesos, però com que estava estudiant batxillerat i hi havia una assignatura en què aprenies a cosir, el vaig fer en tres mesos, complementant-lo amb l'elaboració d'una canastreta”, ens explica.

En els anys seixanta no era habitual que una dona viatgés, conduís i treballés per guanyar-se la vida. “Els xicots no hi estaven acostumats”, ens diu. “Ho tindrà difícil, la Dolors, els nois no volen dones que es busquin la vida”, deia el seu pare a la seva mare quan es referien a la vida sentimental de la seva filla.

Tot i així, la Dolors es va casar amb el Joan als quaranta-dos anys. “Ens coneixíem de vista. Ell anava a l'Ateneu i, quan ens trobàvem pel carrer o a la platja —ell anava en moto i jo en bici—, xerràvem; així vam estar durant uns anys, fins que ens vam prometre”, explica la Dolors amb un somriure. “Quan ens vam casar feiem coses junts, però quan sortia algun viatge, com que ell no volia anar en avió, hi anava jo amb el grup. He fet sempre el que he volgut tenint en compte el respecte a l'altra persona”, ens diu. “Un matrimoni és com una balança: si vols que funcioni hi ha d'haver respecte i estimació”, aquest és el secret de la Dolors i el Joan que porten junts quaranta-sis anys.

La Dolors opina sobre el feminisme: “Va molt bé, però a vegades exageren una mica. Les coses s'han de fer amb calma, sense criticar; s'ha de parlar, enfadant-se no es va enlloc. Encara no hi ha igualtat: oi que els fills són tant d'un com de l'altre? Per què llavors les dones deixen de fer coses i el homes no quan tenen criatures?”, reflexiona la Dolors.

La Dolors ha estat vinculada a la muntanya tota la vida, la seva última sortida va ser la pujada al cap de Creus quan tenia uns setanta anys. “El meu home es va quedar a baix, jo vaig pujar però vaig acabar rebentada”, ens explica. Actualment gaudeix contemplant els ocells que s'apropen a la seva terrassa, llegint molt i fent puntes els dijous a la tarda. ■

La Dolors esquiant al santuari de Núria el 19 de febrer del 1956
Fons Dolors Estragués,
publicada a 50 anys
d'excursionisme
a Sant Boi)

Alba Almansa Llamas

HANDBOL

La santboiana Alba Almansa, nascuda l'any 1998, ha aconseguit grans èxits a l'handbol, superant les barreres que s'ha anat trobant en un món on la discriminació vers les dones és evident. Estudiant d'Arquitectura a la Universitat Politècnica de Barcelona, actualment compagina els estudis amb els seus entrenaments i competicions a la categoria sènior i amb l'entrenament de l'equip femení cadet de Sant Vicenç dels Horts.

L'Alba va començar a jugar a handbol a la seva escola de primària, esport que històricament forma part de l'oferta d'activitats extraescolars. Quan cursava 6è, va començar a jugar al Club Cooperativa, on faltaven noies per completar l'equip infantil. Entrenava tres dies a la setmana i jugava dos partits els caps de setmana durant primer i segon de secundària. És durant aquest darrer curs que va començar a jugar amb la selecció catalana. “Vaig conèixer molta gent d'altres equips i vaig decidir canviar d'equip per intentar promocionar-me; és llavors quan començo al Club de Sant Vicenç, on soc jugadora de la categoria absoluta i entrenadora de l'equip femení cadet”, explica l'Alba.

“A tercer d'ESO, des de la Federació em van seleccionar per anar a la Blume. Vaig fer les proves físiques, psicològiques i tècniques d'handbol i vaig entrar. Vaig cursar tercer i quart de secundària allà. Va ser una gran experiència, no només des d'un punt de vista esportiu, sinó també personal. Passes moments durs però els bons són molt bons. Esportivament, va ser una època molt intensiva, entrenant dos cops al dia. Anualment ens feien una valoració i et renovaven o no en funció d'uns paràmetres no gaire objectius, en la meva opinió. Em van renovar per continuar durant el batxillerat, vaig valorar els pros i els contres i vaig decidir deixar-ho. Allà el tema acadèmic era secundari i no estava gaire d'acord en com s'havien fet les renovacions, així que vaig decidir marxar just en el moment de poder guardar un gran record d'aquells anys”, relata l'Alba.

Existeixen grans dificultats per a les dones que volen dedicar-se professionalment a aquest esport

Segurament la pràctica de l'handbol i la competició d'àmbit nacional han condicionat la manera de fer de l'Alba. “Estar compromesa amb una equip significa que no pots faltar als entrenaments, així que t'organitzes per fer la feina i estudiar, i poder anar-hi. El batxillerat per mi no va ser excessivament dur, vaig passar de fer deu entrenaments setmanals quan era a la Blume a fer-ne tres, així que tenia més temps per estudiar. El temps d'oci el passes entrenant, jugant o descansant; al final el cercle d'amistats es configura al voltant de l'equip”, recorda l'Alba.

Després de participar cinc anys consecutius en els campionats d'Espanya i de guanyar l'or, tant amb la selecció catalana com als campionats de clubs amb el Sant Vicenç dels Horts, troba que existeixen grans dificultats per a les dones que volen dedicar-se professionalment a aquest esport: “A la selecció catalana no hi ha equip sènior i tampoc hi ha possibilitat de promoció per a equips professionals; per exemple, el Barça, que és un referent en handbol, no té equip femení”, reclama l'Alba.

“Per a mi l'handbol és una part de la meua vida, vull continuar jugant-hi tot el temps que sigui possible i, si no és com a jugadora, com a entrenadora també m'agradaria. És molt important tenir dones referents potents com les que hi ha a la Champions actualment, però també a prop de les jugadores; jo sempre n'he tingut als meus equips en categories superiors i elles eren les que ens entrenaven. Es nota molt quan al cos tècnic hi ha dones: ajuda molt, t'entens més. Sembla que cada cop són més visibles, les esportistes, però encara queda molta feina per fer per tal que tinguem la mateixa difusió als mitjans de comunicació que els equips masculins. Emeten partits d'handbol femení però en diferit mentre que els d'handbol masculí són en directe. Tampoc per professionalitzar-nos tenim les mateixes opcions: a l'estat, en l'handbol masculí els jugadors cobren un sou, mentre que a les jugadores només se'ls paguen dietes, no tenen un sou”, explica l'Alba.

“Encara queden molts estereotips per enderrocar; a les dones àrbitres les insulten amb comentaris masculistes i a l'handbol platja l'equipament és clarament cosificant: mentre que els nois juguen amb pantaló curt i samarreta de tirants, les noies ho fan en top i calça. Per tot això necessitem el feminisme, la igualtat encara no s'ha assolit i, per aconseguir-la, hem de començar per l'educació. Des de petites ens ensenyen que els referents de la història són homes occidentals: aquí comença el masculisme, ocultant les dones de la història, i això ha de canviar”, afirma l'Alba. ■

Foto: Fons Alba Almansa. Campionat d'Espanya de Seleccions Autonòmiques, gener 2016

Helena Alemán Sobrino

ESCALADA ESPORTIVA

La santboiana Helena Alemán, nascuda l'any 1985, és llicenciada en Comunicació Audiovisual, té un màster en Direcció Artística Cinematogràfica, és instructora de Pilates i compagina els seus entrenaments i competicions amb l'escalada professional, com a tècnica i com a entrenadora. L'any 2011 va unir la seva passió per la muntanya amb els seus estudis audiovisuals coprotagonitzant el documental Encordades, en el qual es fa un recorregut per la història de l'escalada a partir de l'experiència de cinc escaladores de generacions diferents. L'Helena té entre els seus triomfs més recents el de campiona al Campionat d'Espanya d'Escalada 2018 en la categoria absoluta femenina i campiona de la Copa d'Espanya d'Escalada de Dificultat, també el 2018.

Els primers records que té de la muntanya són a la motxilla del seu pare: tant ell com la seva mare practicaven senderisme, feien vies ferrades i barrancs. “Quan tenia quinze anys, en un barranc, vam coincidir amb escaladors i em vaig quedar meravellada del que feien. Vaig dir-ho al meu pare i a la meva mare i em van apuntar a un curs d'escalada a Benasc. Em va encantar i vaig aconseguir entrar al centre de tecnificació de la Federació Catalana. Estava tan il·lusionada que entrenava fins i tot a casa amb un plafó que em va construir el meu pare. Més tard vaig començar amb el grup Eskalada Social Klub de Vilafranca, on anava dos cops a la setmana. Van ser els millors anys, allà ho vaig aprendre tot i vaig començar a entrenar. Des de llavors no he parat; vaig ser al Freebloc i actualment entreno als Deu Dits”, ens explica l'Helena.

“Sóc de muntanya, és la meva vàlvula d'escapament, m'hi sento lliure i torno carregada d'energia. He apostat per l'escalada, m'hi dedico professionalment compaginant els meus entrenaments de matí i tarda amb tallers i cursos que imparteixo. Sóc entrenadora i tècnica d'escalada; a més d'equipado-

ra dels campionats, dissenyo blocs i vies. El meu entrenador em prepara els entrenaments, que solen ser d'entre dos i tres hores diàries en rocòdrom més entrenament físic, i al final de la setmana ho comentem i fem un seguiment de la meva evolució. El meu objectiu aquest any és escalar més roca per encadenar vies més dures, i tornar a participar tant en la Copa com en el Campionat d'Espanya, com porto fent els últims dotze anys”, ens explica l'Helena.

Encara hi ha molts estereotips presents a la societat i discriminació envers la dona

Fa més de deu anys que l'Helena competeix en l'àmbit autonòmic, nacional i internacional i ha obtingut molts triomfs i ha tingut experiències que li han permès conèixer l'evolució d'aquest esport durant la seva trajectòria. “Quan vaig començar a competir a Catalunya i a Espanya érem molt poques noies a la meva categoria; abans eren les xicotetes dels escaladors, ara vaig amb amigues a escalar, soles. En l'àmbit professional, a l'escalada esportiva la dona no és minoria i a escala mundial hi ha dones que han superat les marques d'homes”, afirma l'Helena.

“No crec que hi hagi una diferència d'oportunitats a l'escalada esportiva pel fet de ser home o dona. Els escaladors i les escaladores professionals no són contractats per una marca o per un equip, com és el cas d'altres esports. Hi ha molt pocs esportistes en aquest esport que rebuin diners: el que ens proporcionen és material i equipament a canvi de material fotogràfic o publicitat a les xarxes socials. Les marques busquen seguidors i, com que l'escalada no és un esport masculinitzat, com potser sí que ho és l'àmbit dels equipadors, no prioritzen homes o dones. El que sí que ens limita per a la competició nacional és l'edat: les federacions aposten pels i per les més joves”, ens explica l'Helena.

Tot i que sempre ha tingut referents femenins en l'escalada esportiva, tant nacionals com internacionals, els seus entrenadors sempre han estat homes. “Jo, personalment, a l'escalada no he patit discriminació, però està clar que el feminisme és necessari perquè la desigualtat hi és. Encara hi ha molts estereotips presents a la societat i discriminació envers la dona. Pel fet de ser dona i poder ser mare tot canvia, a l'escalada també es veu, elles deixen d'escalar o ho fan a un altre ritme mentre que ells, quan són pares, continuen igual”, relata l'Helena. ■

8a El laberint del pusil·lànim.
Fontanella (Alt Urgell, setembre del 2018)

Imma Pagès Valls

MUNTANYISME I ESPELEOLOGIA

La santboiana Imma Pagès, nascuda l'any 1951, és una pionera al món de l'espeleologia, de l'esquí de muntanya i de l'escalada, esports molt masculinitzats en aquella època. Amb estudis de Filologia Catalana, un màster de Comunicació Empresarial i Institucional, un màster de Coaching i un postgrau d'Envel·liment Actiu, ha dedicat la major part de la seva vida laboral a la normalització lingüística del català. Actualment col·labora amb algunes institucions en la impartició de tallers sobre envelliment actiu.

L'Imma va estudiar al col·legi Jardí de l'Ateneu i més tard va estar interna en un col·legi de monges de Barcelona durant quatre anys.

L'interès de l'Imma per la muntanya comença quan torna a Sant Boi amb catorze anys, després d'haver passat quatre anys interna a una escola religiosa a Barcelona. En aquella època s'inscriu a un grup d'escoltes de Viladecans i comença a fer sortides a la muntanya mentre estudia Secretariat.

L'Imma sempre ha estat una dona decidida: quan ha tingut un objectiu no ha dubtat a organitzar-se per aconseguir allò que volia, i no s'ha vist limitada pels estereotips del moment. "La meva generació ens hem hagut de qüestionar moltes coses, a aquella època et deien que busquessis un marit i tinguessis fills; estudiar potser era important però fins a cert punt. La meva mare volia que el meu germà estudiés i no va estudiar mai, i a mi en canvi em deia que ja en tenia prou, que anés a treballar, així que vaig estudiar Secretariat i amb setze anys ja treballava com a administrativa", ens explica l'Imma.

Amb divuit anys comença a interessar-se per l'espeleologia, l'esquí de muntanya i el senderisme. "Vam començar a Montserrat, hi anàvem pràcticament cada cap de setmana en tren o en cotxe, carregadíssims, amb les motxilles que hi havia llavors, el menjar i tot el material. Dormíem als refugis, fèiem bivac o, quan anàvem a esquiar, fèiem campaments d'iglu. No era habitual que hi anessin dones, érem avançades per l'època; a casa no els agradava gens", relata l'Imma.

"Els valors que tinc van lligats al que sentia a la muntanya: llibertat i solidaritat. La muntanya m'aportava això, representava superar-te a tu mateixa, enfrontar-te a les teves pors i al teu cansament, anaves a guanyar a la muntanya", ens explica l'Imma.

Dels esports de muntanya el que més la va fascinar va ser l'escalada. "La meua parella era de l'Hospitalet i anàvem amb la Unió Excursionista Catalana (UEC) d'allà. Anàvem al Pedraforca, al Pirineu, al Montblanc; el més lluny que anàvem era a les Dolomites. No era habitual veure dones escalant, n'hi havia però poques, i eren bones, però totes anàvem amb la parella. En la cordada, el que anava el primer sempre era un noi. A les vies hi havia ressenyes on tu podies deixar escrit que havies passat per allà; jo tenia alguna via primera femenina, crec que al Pedraforca i alguna a Montserrat també; això vol dir que hi havia pujat per primera vegada una dona," ens explica emocionada l'Imma.

Sempre ha estat una dona independent i decidida: amb vint-i-tres anys va deixar la feina d'administrativa que tenia i va marxar sola a viure un any a Londres per millorar l'anglès. Una mica després es va casar, cap als vint-i-cinc anys va deixar d'escalar i un any més tard va ser mare. "El fet de tenir un fill o una filla ho veia com una alegria però també veia que et

coartava totalment, però això no ho podies dir perquè et miraven malament. De fet, va condicionar la meua vida laboral. Durant cinc anys vaig tenir una botiga a Sant Boi que em permetia estar amb la nena als matins i treballar a la tarda mentre la meua àvia en tenia cura", relata l'Imma.

Tenia clar que alternar la vida familiar i la laboral per una dona no era gens fàcil, però, lluny de rendir-se, va començar a estudiar Filologia Catalana quan la seva filla tenia set anys. Durant més de trenta anys ha treballat com a directora del Consorci per a la Normalització Lingüística a Molins de Rei.

No era habitual veure dones escalant, n'hi havia però poques

"Combinar la vida laboral amb la familiar quan tens fills continua sent molt difícil. La nostra societat ha d'evolucionar cap a la igualtat de drets entre homes i dones perquè encara no és una realitat. Hem avançat, és clar, abans els assetjaments eren continus i a tot arreu, anar pel carrer era vergonyós i al metro horrible. La discriminació laboral era descarada, t'ho expressaven obertament, no t'agafem perquè pots tenir fills, i la violència de gènere estava amagada. Encara s'ha de fer camí iestic d'acord amb les reivindicacions que es fan des dels moviments feministes actuals, la meua visió sempre ha estat de reconèixer-nos com a persones humanes: si ens tractéssim com a iguals, independentment de si som gais, lesbianes, transsexuals o el que sigui, no caldria la lluita feminista", reflexiona l'Imma.

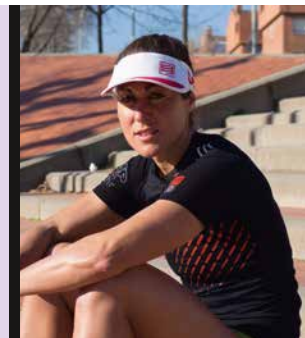
L'Imma es va jubilar el 2018, però actualment col·labora amb diversos ajuntaments del Baix Llobregat organitzant i impartint tallers sobre l'envelliment actiu. Sempre ha mantingut una gran activitat intel·lectual però mai ha deixat l'esport: va continuar esquiant molts anys després de deixar l'escalada i practicant senderisme. Actualment juga a golf. "Hi vaig dos o tres cops a la setmana amb un grup de dones, sóc handicap 23", ens explica il·lusionada l'Imma. ■

L'Imma escalant a la zona d'agulles, Montserrat 1974

Judith Corachán Vaquera

TRIATLÓ

“Vaig començar a nedar amb tres anys. Van ser dotze anys d'entrenaments dobles de quatre hores diàries; dormia unes cinc hores quan estudiava secundària. Quan vaig començar els estudis superiors d'Educació Especial vaig fer prevaler l'estudi per davant de l'esport de competició: suposava molt d'esforç i vaig arribar a estar una mica saturada d'aquest ritme tan exigent”, explica la Judith.

Recordant la seva etapa de nedadora ens explica que en aquella època tots els entrenadors eren homes, a excepció d'una ajudant d'entrenador. “No teníem cap dona referent a qui confiar-li les inseguretats i els dubtes que tenien sobre aquells temes concrets que ens afectaven com a dones”, recorda la Judith.

Costa més aconseguir el patrocini, si ets una dona

Tot i que durant la seva etapa universitària es va desvincular de la competició, no va abandonar la pràctica esportiva. “Durant tres anys, vaig estar vinculada a l'esport de manera amateur, jugant a waterpolo i a futbol sala. Però em faltava el compromís i l'exigència de la competició, així que vaig començar a participar en curses de 10 km, maratons, curses verticals, etc. Vaig ser guanyadora del circuit nacional de curses verticals durant tres anys consecutius”, ens explica la Judith.

El 2009 va participar i guanyar el duatló de muntanya de Viladecans, èxit que li va proporcionar l'oportunitat d'introduir-se a la modalitat del triatló i de ser fitxada pel Club de Triatló del Prat. L'any 2011, però, es va veure obligada a retirar-se de l'esport per problemes de salut: un hipotiroidisme provocat per l'exigència dels entrenaments la va fer aturar-se.

L'any 2013 els problemes de salut van començar a remetre i, amb l'alta mèdica, decideix tornar a la competició de mitja-/llarga distància (half i ironman) i guanya el Campionat de Catalunya, fet que l'anima a tornar amb més força. L'any 2014 decideix començar amb el seu entrenador actual i aconseguir els títols de subcampiona d'Espanya en mitja distància el 2014 i de llarga distància el 2015.

La Judith sempre ha vinculat la seva feina a l'esport treballant en un gimnàs tant durant els seus estudis universitaris com posteriorment. L'any 2017 decideix dedicar-se professionalment a l'esport, però la manca de patrocinadors i d'ajudes públiques no li permeten dedicar-se exclusivament a l'entrenament diari i les competicions i ho ha de compaginar amb la feina d'entrenadora personal.

Moltes vegades es subratllen parts del nostre cos amb una visió de caràcter sexual

Judith Corachán, 3ª en el Ironman de Vitoria

La santboiana Judith Corachán, nascuda l'any 1984, va començar al món esportiu com a nedadora; arriba a l'alta competició amb vuit anys quan aconsegueix el títol de campiona d'Espanya de 50 m papallona. L'any 2009 s'atreveix amb el duatló i la fitxen al Club de Triatló del Prat, modalitat esportiva a la qual s'ha dedicat els últims anys i en la qual ha obtingut grans èxits.

“Ser freelance i dona comporta, també, portar l'organització i execució de la major part de les tasques domèstiques. Si no hi ha temps per tot, el que acabes sacrificant és el teu temps personal. És un tema que em preocupa quan penso en la maternitat, i en com ho podria compaginar; espero poder tenir coresponsabilitat, l'esport és la meva feina. M'agradaria continuar la meua carrera professional, tot i l'aturada d'un any en la competició que comportaria la maternitat. Les grans marques ho respecten i tenen cura de les seves atletes mantenint el patrocini tot i que no estiguin competint, ja que es pot patrocinar també sense competir; les xarxes socials tenen avantatges i un és aquest”, ens explica la Judith.

Als mitjans de comunicació pràcticament no es parla de l'esport femení

“Costa més aconseguir el patrocini, si ets una dona, ja que els propietaris o gestors de les marques són homes i, per tant, tendeixen a ser més empàtics amb els seus iguals, i perquè el cos masculí musculat 'ven' més que el femení. Per exemple, una marca de bici escollirà un model masculí per fer publicitat de la seva bici i també per patrocinar abans que el d'una dona”, ens relata la Judith.

“Als entrenaments en principi les dones són ben acollides, però als homes no els agrada que una dona els superi, no per un tema de competitivitat sinó pel fet de ser una dona. Quan surts en grup, per exemple en bici, si ets millor que ells, es 'piquen' i, si ets més lenta, es queixen que ets un llast; en canvi, quan és un home, el més lent, l'esperen i no es queixen”.

La Judith competeix en un esport que, tot i que comença a tenir atletes femenines, poques són professionals encara, i menys des d'una perspectiva nacional. “Es tracta d'un esport masculí, el nom de la prova de llarga distancia ho diu tot, iroman (home de ferro)”, ironitza la Judith. “De fet, tot i que les marques de la prova són aproximadament d'uns quaranta-cinc minuts més en el cas de les dones, pel que fa als temps de tall no consideren les marques femenines, i per a la classificació per altres proves els temps de tall d'homes i dones són iguals. La consideració entre el primer home i la primera dona en arribar a la meta no és la mateixa. El primer que arriba a meta és un home, uns quaranta-cinc minuts després arriba la primera dona que, tot i ser la primera dona, no llueix igual. En algunes competicions les arribades es fan diferents per fer visible la campiona”, ens explica la Judith.

I si parlem dels premis, encara pitjor: “Els premis tenen diferent remuneració. En els que jo he participat, són fins a 6.000 € menys el premi de la primera dona respecte del primer home. Estem discriminades i no només en els premis; als mitjans de comunicació pràcticament no es parla de

l'esport femení i, si surt, per exemple, als diaris, la campiona no té foto o en surt una petita imatge mentre que el campió té portada; a la publicitat de productes esportius no hi ha dones o, si n'hi ha, moltes vegades es subratllen parts del nostre cos amb una visió de caràcter sexual. He de dir, però, que potser les marques que dissenyen els equipaments per a triatló, que són molt similars per a dones i homes, tendeixen a mostrar més parts del cos que temps enrere, segurament per la importància creixent de la imatge i l'evolució de la roba, però això succeeix tant en homes com en dones, i cadascú pot escollir què portar”, diu la Judith. ■

Competició nacional temporada 1999-2000

Rosanna Ros Petit

RUGBI

La Rosanna va néixer l'any 1965 a Sant Boi al si d'una família amb una gran tradició al rugbi. El seu pare, el seu tiet i el tiet de la seva mare havien jugat a la Unió Esportiva Santboiana, a la qual ella ha estat vinculada com a jugadora i actualment com a mànager de les categories sub18 i sènior, activitat que combina treballant en l'administració d'una empresa de subministrament de material industrial.

“Recordo anar a veure a jugar el meu pare i el meu tiet. El tiet de la meua mare ja havia estat jugador a la santboiana. M'agradava veure els partits i volia jugar però el meu pare deia que era molt dur. Vaig fer un curs de monitora de rugbi i amb quinze anys vaig començar a jugar. Just em vaig incorporar a l'equip femení que acabava de crear-se la temporada 79-80”, relata la Rosanna.

Va estar jugant mentre estudiava BUP a l'Institut Rubió i Ors i durant els seus estudis superiors de Turisme. “Van ser uns anys molts macos, de compartir amb jugadores d'altres equips, com les noies de l'Institut Nacional d'Educació Física de Catalunya (INEFC). L'època en què vaig començar a treballar va coincidir amb una temporada en què no teníem entrenador, entrenàvem soles. Venia poca gent a entrenar i als partits teníem pocs espectadors, ja que es prioritzava l'equip masculí. Per a mi era massa caòtic tot plegat perquè ho havia de compaginar amb la feina i ho vaig deixar”, ens explica la Rosanna.

“Quan tenia trenta anys i escaig vam fer un partit entre les antigues jugadores i les actuals en aquell moment, que llavors entrenaven però no jugaven, i m'hi vaig enganxar un altre cop. Una amiga, la Mima, estava al Barcelona Universitari Club de Rugbi (BUC), equip fundat per jugadores d'INEFC, i em vaig animar. Vaig estar al BUC des del 1994 fins al 1999. Recordo el mundial d'Amsterdam, va ser una gran experiència. T'adones del que el teu cos aguanta, de la resistència que tens i del poder de l'equip. Vam quedar en setè lloc, però vam tornar molt satisfetes de la feina feta i la premsa ens ho va reconèixer”, relata emocionada la Rosanna.

El rugbi 7 ara és olímpic i a les últimes olimpíades es van fer més visibles els equips femenins

Més tard, del 2003 al 2010, va ser delegada de l'equip femení de la UE Santboiana. “Era un grup molt maco, un gran equip; tenien dues entrenadores i dos entrenadors que jugaven com a sèniors i s'ho compaginaven. Vam fer una bona feina totes plegades, vam guanyar dues Copes de la Reina”, explica la Rosanna.

El 2016 va haver-hi eleccions a la Santboiana i la Rosanna es va presentar pel canvi de junta. “Vam formar una junta en què la figura femenina està present: la vicepresidenta és una dona, la botiga la porten dues dones i jo soc la mànager de la sub18 i de la sènior. Volem fer una aposta per l'equip femení, perquè per a nosaltres és tan important l'equip femení com el masculí; el nostre objectiu és que l'equip femení arribi a la divisió d'honor el 2021, any del centenari de la UE santboiana”, explica la Rosanna.

Estem vivint un moment bo per a l'esport femení i especialment per al rugbi. El rugbi 7 ara és olímpic i a les últimes olimpíades es van fer més visibles els equips femenins; això ha

animat altres dones a apuntar-s'hi perquè tenir referents és molt important. Tenim noies que pugen de l'escola, on tenim menys nenes que nens, però com que juguen mixt no és un problema. Quan tenen setze anys passen a l'equip femení o masculí sènior. Al femení tenim una manca de noies entre els setze i els divuit anys ja que moltes ho deixen, per això hem creat la sub18. No tenen lliga, fan trobades mensuals i poden pujar a l'equip sènior; és una manera d'alimentar aquest equip i de captar aquelles que no han jugat anteriorment. Aquesta temporada tenim un entrenador nou que junt amb l'equip ha creat un gran ambient, les jugadores estan motivades i els resultats s'estan veient”, relata la Rosanna.

“Crec que els nens i les nenes haurien de fer esport sí o sí ja que els fa desconnectar, es cansen i es relaxen alhora. La dinàmica i els valors de la societat actual estan canviant i crec que l'esport és clau per treballar la constància, l'esforç, la sociabilitat i la col·laboració.

“Cada cop hi ha més noies fent esport i més noies al rugbi. A 'la meua època' quan deies que jugaves al rugbi et deien: 'al rugbi?', amb un to entre de sorpresa i dubtant de la teua feminitat. Ara la imatge és molt important però ja no afecta només les noies, i es van trencant estereotips. Recordo el feminisme d'abans com a molt radical i extrem. Em sembla bé el feminisme que busca la igualtat i sobretot defenso l'esport femení. Crec que és un tema de respecte, els drets han de ser iguals si ets dona, home, negre, homosexual, etc. Encara avui dia cobrem menys que els homes i a l'esport també passa. Recordo que en algunes concentracions ens portaven a un càmping, tot i que érem campiones d'Europa. L'equip masculí no havia guanyat res i tot i així no es concentrava allà. Pot semblar que està tot fet... però no és així”. ■

Rosanna a l'esquerra de la imatge a un partit amb el BUC temporada 95-96.

Roser Miranda Balagueró

ATLETISME

La Roser va néixer a Sant Boi el 1951 i amb catorze anys va començar a la secció d'atletisme de la Unió Esportiva Santboiana de la mà del seu pare i entrenador, l'atleta olímpic Constatí Miranda. Campiona catalana de cent metres tanques i de salt de llargada i d'alçada entre els anys 1966 i 1968, va arribar a competir, també, a escala nacional i va aconseguir la tercera posició en salt d'alçada al campionat de 1968. Tot i deixar l'atletisme després de ser mare per segona vegada, ha dedicat tota la seva vida laboral a treballar per l'esport al Departament d'Esports de l'Ajuntament de Sant Boi.

“Marxàvem en autocar dissabte o divendres, segons on fos la competició, i els últims anys en tren (la cosa ja havia millorat); competíem i tornàvem. Tant la competició com els entrenaments eren mixtes. Tinc el record d'un molt bon ambient i de la companyia entre els nois i les noies. Les noies no ens sentíem ni millors ni pitjors que els nois, teníem bon nivell. Hi havia atletes de Sant Boi, com la Montserrat Comamala, amb un gran reconeixement en l'àmbit nacional. Llavors es feien reconeixements a la Torre Martini, hi anàvem tot l'equip i ens lliuraven els títols”, recorda la Roser.

Inicialment l'atletisme i el bàsquet eren seccions de la Unió Esportiva Santboiana, fins que el creixement del rugbi va fer que l'associació només continués amb aquest esport. En aquell moment, a principis dels anys setanta, la Roser va començar a entrenar i competir al Club d'Atletisme Gimnàstic Barcelonès, fins a l'any del naixement del seu segon fill, el 1973.

“Vaig competir fins al quart mes d'embaràs, i vaig seguir fent classes a l'escola fins al setè mes. Recordo que en un campionat de Catalunya el meu home em portava el nen al vestuari per donar-li el pit. Quan vaig tenir el segon fill, treballar, portar una casa, l'organització de la família i amb dues criatures petites... el cos té un límit; al nivell que competíem es requeria un entrenament important i jo ja no podia dedicar-hi aquest temps, així que vaig decidir deixar la competició”, relata la Roser.

Roser Miranda a la dreta amb la Rosa Quesada i la Montserrat Comamala a una cursa a Barcelona al 1968

Durant els anys seixanta mentre entrenava i competia a escala nacional va començar a estudiar comerç, però ho va deixar per treure's la titulació d'Entrenadora Nacional d'Atletisme. “L'educació física era competència municipal i aquesta titulació permetia donar classes a les escoles. Vaig encarregar-me de les classes d'educació física al Col·legi Joan Bardina, al Col·legi Pedagogium COS i a l'Escola Ciutat Cooperativa, on vaig estar durant onze cursos escolars, fins que l'educació física va passar a ser competència del Ministeri d'Educació de la Generalitat, l'any 1981. És llavors, quan em vaig preparar oposicions i vaig començar a treballar al Departament d'Esport de l'Ajuntament de Sant Boi, on he treballat fins al moment de la meua jubilació, l'any 2014”, ens explica la Roser.

El feminisme hauria de ser el normal, el quotidià

La Roser ha estat vinculada a l'esport durant tota la seva vida, i tot i que va deixar de competir, va continuar vinculada a l'esport de competició participant en la fundació de l'Escola Esportiva Llor. “Vaig formar-me a l'Escola Esportiva Brafa de Barcelona. En aquella època només hi assistien nois i em van haver de fer un permís especial per poder assistir a la formació i així posar en marxa l'Escola Esportiva Llor. Allà ens vam preparar per donar classes de natació, voleibol, bàsquet... de tots els esports de l'escola”, relata la Roser.

És conscient que encara avui dia les dones assumim majoritàriament la cura dels fills i de les tasques domèstiques, per això defensa el treball de la dona fora de casa. “Treballar fora dona independència i una visió diferent i ‘obliga’ que la resta de la família assumeixi un rol actiu. Jo, a casa, he tingut tot homes: tres fills, un marit i el meu sogre, però això no ha fet que em trobes massa lligada, sempre he tingut la col·laboració d'ells. Quan estava a l'Escola Esportiva Llor arribava a casa a dos quarts de deu de la nit i el sopar estava fet”, ens explica la Roser.

“Els últims dos o tres anys amb el creixement de moviments feministes s'ha fet una pas molt gran vers la igualtat. Es parla de si els equipaments o la roba tècnica són sexistes o no, de les diferències econòmiques entre homes i dones pel que fa als sous i als premis de les competicions, i de la discriminació en el cas de la visibilitat als mitjans de comunicació de les victòries de les atletes, que surten menys a les notícies... abans aquestes coses estaven amagades. Les lleis noves, com la referent al nou permís paternal, ajuden que els homes se n'adonin i valorin la feina que fa la dona quan és mare, i a nosaltres ens ajuden a poder marxar a treballar tranquil·lament. El feminisme hauria de ser el normal, el quotidià, però com que encara no és una realitat, la lluita ha de continuar, i això que jo no em declaro feminista, a mi m'agrada que el meu home m'obri la porta”, diu rient la Roser. ■

Roser Jonàs Llauradó

SOFTBOL

Els seus inicis al món de l'esport van ser amb deu anys. "Anava a entrenar, donava pilotes, però això d'estar sola... em faltava alguna cosa, necessitava socialitzar-me. Li vaig comentar a una veïna amiga que practicava softbol a l'escola i em va animar a provar-ho. No sabia ni què era, però vaig començar i fins ara, ja porto catorze anys", explica la Roser.

No és veritat que hi hagi igualtat, no ens valoren professionalment

La Roser ha compaginat sempre l'esport amb els estudis. No és habitual trobar dones esportistes a la universitat, però ella acaba de presentar el projecte final del grau d'Arquitectura. "Combinar el softbol amb la carrera ha sigut molt complicat, he fet coses vertiginoses. Em plantava a la universitat a les sis del matí per poder fer feina. A les vuit i mitja començava classes, dinava i anava a entrenar. Als vespres, si tenia deures d'alguna assignatura, em quedava fins a les dues del matí. He dormit poquíssim durant aquests anys", relata la Roser.

Practicar softbol de competició significa dues hores diàries de dedicació, ja sigui de treball en equip o d'entrenament físic, i els diumenges es juguen dos partits. "Quan he jugat a la divisió d'honor, podíem jugar a qualsevol lloc d'Espanya, així

que sortíem en autocar a les dotze de la nit, arribàvem al matí, jugàvem dos partits i de tornada amb l'autocar per començar la rutina de la setmana. És molt dur, però l'esport ens dona la vida", explica amb un somriure.

Tot i la joventut, la Roser compta amb una gran experiència internacional en el softbol. Des dels seus inicis, les entrenadores que ha tingut la Roser li han marcat l'objectiu de jugar internacionalment, ja que a Espanya el softbol és un esport minoritari. "Des d'una perspectiva nacional havíem de jugar a beisbol perquè no hi havia equips de softbol per competir (el softbol és la variant femenina del beisbol). Així que vam sortir a Holanda, a Txèquia... i vam guanyar. Amb quinze anys vaig entrar a la selecció espanyola cadet i vam guanyar el bronze europeu", relata la Roser. "Les competicions guanyades m'animaven a anar a més, així que vaig parlar amb els meus pares per anar als EUA. A través del softbol no podia així que vaig anar-hi per estudis. Vaig cursar el primer de batxillerat a Califòrnia; va ser increïble estar un any sencer jugant allà. Vaig poder jugar amb l'equip de l'escola a la qual assistia i a més vaig fer les proves per jugar en un altre equip, el Mize Diamonds de San José, a Califòrnia, i hi vaig entrar. Vaig jugar la temporada de tardor i d'estiu; va ser una experiència brutal", relata emocionada la Roser.

El softbol és un esport minoritari i femení, per tant, rep menys inversió

Segurament la trajectòria esportiva i el compromís de la Roser amb el softbol no haguessin estat el que són sense els referents que ha tingut des de l'inici. "Recordo com si fos ahir el meu primer club, on la filla del president jugava professionalment. Just aquell any, el 2004, es va jugar l'Europeu de Clubs a Viladecans, i ens va portar a veure'l. Des de llavors tinc referents nacionals com la Jessica Iborra, amb qui he tingut la sort de jugar", ens explica la Roser.

La Roser va tornar el 2011 i va entrar a la selecció absoluta amb disset anys. Ha jugat quatre europeus absoluts i ara el seu objectiu és preparar-se per al preolímpic 2019 i classificar-se per a les Olimpíades de Tòquio 2020. "A mi m'agradaria continuar fins a les olimpíades de París del 2024, però si ha estat difícil compaginar els estudis amb la competició, treballant serà més complicat. El curs passat vaig compaginar els estudis universitaris i els entrenaments amb el treball en una empresa de planejament i desenvolupament urbà, va ser molt dur. No rebem suficients ajudes per poder professionalitzar aquest esport, no et sabia dir per què, però ho vivim així".

La Roser jugant un partit al camp de softball de Sant Boi (temporada 2004-05)

La Roser va néixer el 25 de març del 1994 a Gavà però des de fa cinc anys forma part de la vida esportiva santboiana al Club de Beisbol Sant Boi. A més de jugar a softbol és entrenadora de llançadores d'entre quinze i dinou anys; és la pitcher. Aquest any és vocal a la Federació Catalana, fet que mostra la gran implicació que té en aquest esport

“El beisbol té més recursos que el softbol; al beisbol és on hi ha els jugadors professionals, que cobren per jugar; al softbol les jugadores no cobrem, com a molt tenim ajudes de descompte en la matrícula de la universitat. M'encantaria seguir jugant molt de temps, al softbol, generalment s'hi pot jugar fins als quaranta, però si em surt una oportunitat laboral del que he estudiat i no ho puc compaginar... és una mica trist, perquè el softbol és el que més m'agrada. També he pensat en l'opció de marxar a Holanda, per exemple, on està professionalitzat; marxar com a jugadora o marxar per feina i poder jugar. Les dones no tenim les mateixes opcions; aquí hha jugadors de beisbol que viuen d'això, en canvi no hi ha jugadores professionals de softbol”, comenta la Roser.

Als mitjans de comunicació estem discriminades

“El softbol és un esport minoritari i femení, per tant, rep menys inversió: per a mi això és una discriminació. A l'últim campionat europeu va venir un representat del COI (Comitè Olímpic Internacional); ha sigut la primera vegada que ha vingut algun representant, i ens va explicar que per optar a les beques del Programa ADO, atorgades per l'Associació d'Esports Olímpics i que consisteixen en mil euros mensuals, havíem de quedar sisenes i van quedar setenes, així que no vam poder rebre l'ajuda”, ens explica la Roser.

És veritat que sembla que les coses estan canviant, “a la Federació Catalana s'ha fet un esforç, fa tres anys s'ha implantat la Beisbol Academy per a nens, i ara estem intentant fer la de les nenes. Han quedat campiones d'Europa, jo vaig formar part del staff (érem tres noies i un noi). La Federació Catalana aposta perquè les nenes siguin entrenades per referents femenins”, ens explica la Roser.

“Per això el feminisme és molt necessari, tots aquests moviments que han sorgit els últims anys em semblen genials. No és veritat que hi hagi igualtat, no ens valoren professionalment, aquí. No ens tracten igual, les noies hem de sortir maques a les fotos... Per què no podem fer 'caretos' com fa el Sergio Ramos, per exemple? Els nens poden somniar a ser Messi, les nenes s'han de centrar a estudiar. Als mitjans de comunicació estem discriminades: si s'emet un partit de softbol, s'emet de matinada, i la gent no consumirà esport femení si no es veu”, reclama la Roser. ■

La Roser al camp de softball de Sant Boi

Foto portada:
Merche Santiago

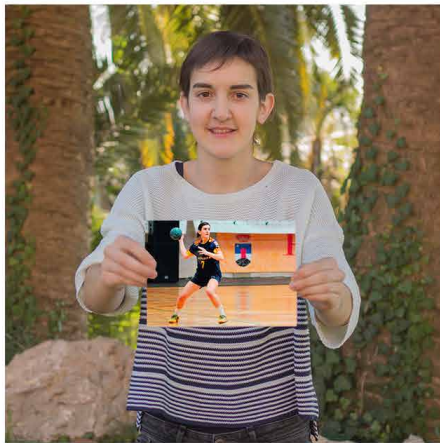
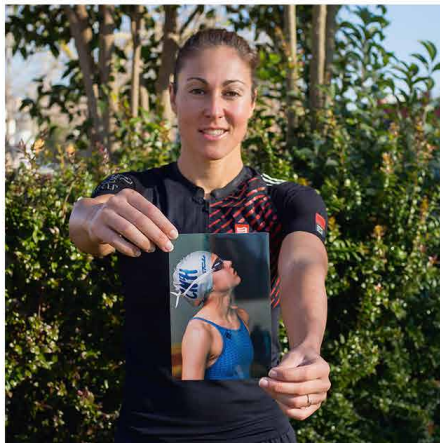
Fotografies:
Realitzades per les esportistes i recopilades per Eli Pedrosa Tapias

Redacció:
Eli Pedrosa Tapias

Correctora de textos:
Eulàlia Salvat Golobardes

Edita:
Ajuntament de Sant Boi de Llobregat

Maquetació i impressió:
Konekto Comunicació Gràfica

www.igualtatsantboi.cat

@igualtatsantboi

